VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ V BUKOVCE A HABŘINCE POHLEDEM MÍSTNÍCH

Výstupy z procházky po veřejných prostranstvích s obyvateli a z nich plynoucí doporučení pro formulaci zadání studie

Dokument obsahuje shrnutí výpovědí obyvatel Bukovky a Habřinky, kteří se zúčastnili procházky po veřejných prostranstvích v pátek 22.10.2021 odpoledne. V dokumentu jsou dále uvedeny komentáře, doporučení a inspirace zpracovatele tohoto výstupu – ČVUT UCEEB. Všechna doporučení a reálnost jejich provedení je třeba prověřit se zpracovatelským týmem návrhu, tedy se zpracovatelem návrhu studie veřejných prostranství. Inspirace jsou pouze ilustrativní, dokladují možné řešení pro lepší představu zástupců obce i jejích obyvatel. Inspirace tedy v žádném případě nepředjímají finální řešení, nenahrazují práci zpracovatele studie veřejných prostranství, pouze ukazují vhodný směr. V závěru jsou uvedena doporučení, která by měla být využita při formulaci zadání pro studii daných veřejných prostranství, pakliže se vedení obce rozhodne k tomuto kroku.

Procházky se dohromady zúčastnilo okolo 30 obyvatel, z toho asi třetina byly děti a mládež. Z řad dospělých se jednalo hlavně o obyvatele nižšího středního věku, zúčastnili se ale také starší obyvatelé obce v důchodovém věku. Většina účastníků procházky žije v Bukovce na návsi nebo v jejím blízkém okolí. V průběhu procházky se část odpojovala a část zase přidávala, většina se však účastnila celé procházky po obou částech obce.

Fotografie pořízené při procházce s obyvateli

1. Potřeby a vize obyvatel[1] v kontextu celé obce

- **Realizace prostoru pro aktivní trávení volného času a setkávání místních dětí a mládeže** (např. pumptrackové hřiště pro koloběžky a kola či skatepark)**, který jim v obci či jejím bezprostředním okolí chybí** (aktuálně mládež tráví většinu času mimo obec, např. za vesnicí mají bunkr)
- Zajištění více místa k sezení u hospody
- Propojení cyklostezky mezi Bukovkou a Rohovládovou Bělou
- Propojení návsi v Habřince (konkrétně prostoru s vodní plochou) s lesem na jihozápadě pomocí stávající polní cesty, která je v současné době spíše improvizovaná, obyvatelé by tuto cestu využili pro procházky do blízkého lesa, zasazovali se také o to, aby cesta byla příjemná i v horku

Komentář ČVUT UCEEB: *Polní cestu by bylo vhodné po diskuzi s majitelem pozemku potvrdit (vytvořit zde plnohodnotnou polní nezpevněnou cestu doplněnou stromořadím).*

2. Veřejné prostranství v Bukovce pohledem místních

[1] V dokumentu jsou názvy „obyvatelé“ či „místní“ používány pro označení účastníků procházky z řad místních obyvatel. Předkládané výstupy tedy odpovídají výpovědím účastníků.

2.1 Vnímání současného stavu prostranství a jeho hodnocení obyvateli

- K **současné podobě prostoru není místními chován hlubší vztah**, výjimkou je pouze požární nádrž (viz dále)

  Komentář ČVUT UCEEB: Jedná se o původní návesní prostor, kterému dominují nezpevněné travnaté plochy a vzrostlá zeleň. Prostor je rozdělen na dvě nesouměrné části silnicí II. třídy, která do značné míru určuje vzhled, funkci i aktivity ve veřejném prostranství. Jižní část je velmi úzká a nachází se zde pouze chodník oddělený od komunikace obrubníkem, severní část je širší a je zde potenciál realizovat i pobytové plochy a místo oživit.

- Prostranství je vnímáno jako **místo průchodu** pro pěší při cestě do hospody, do obchodu či kontejneru atp. **či průjezdu** pro auta či cyklisty, popř. inline bruslaře – je tedy považováno za **součást silnice či bydliště** (kvůli vjezdům do domů v bezprostředním okolí prostranství)

  > *Tohle místo je takový průchoďák, kde se nikdo nezdržuje.*

  Komentář ČVUT UCEEB: Dojem, že prostranství slouží hlavně k průchodu, může být navozen několika aspekty. Jedním je fakt, že prostranstvím vede cyklostezka. To může podporovat chápání místa jako takového, které je určené hlavně pro pohyb a nikoliv zastavení. Druhým aspektem jsou obrubníky, které navozují pocit ohraničenosti cyklostezky, resp. cesty od volného zatravněného prostoru v okolí. Dále v prostoru chybí mobiliář, který by mohl přimět k zastavení.

- Místo **není považováno za místo k setkávání nebo trávení volného času**, není pravidelně či účelně navštěvované (s výjimkou sezónních příležitostí, jako je umístění vánočního stromu a stánků u požární nádrže, nebo bruslení a hraní hokeje v zamrzlé nádrži), a to hlavně **z důvodu bezprostředně vzdálené silnice**, která je **zdrojem hluku, prachu a potenciálního nebezpečí** kvůli množství projíždějících aut
  - Důvodem je i to, že podle místních společenskou funkci v obci plní hlavně fotbalové hřiště a jeho okolí, kde se koná většina akcí, právě toto místo by podle některých mělo dostát vylepšení, např. zřízení zázemí pro maminky s dětmi

- Svůj volný čas místní dále tráví v okolní přírodě, u okolních rybníků a v lesích – okolní přírodu mají rádi, případně jsou na vlastních zahradách

> *Na ulici se přece trávit čas nedá. Je tu hluk z projíždějících aut a je to taky nebezpečný pro děti.*

- **Existuje povědomí o památníku osvobození[2], křížku a zvoničce**, která je používána, když zemře obyvatel Bukovky[3], **ale nejsou s nimi spojeny žádné vzpomínky či vztahy**

  Komentář ČVUT UCEEB: Pomníky a zvoničky v Bukovce i Habřince představují důležitý symbolický propojující prvek mezi oblastmi. Oba prvky umístěné v Bukovce však kvůli vnímanému charakteru prostoru (místo průchodu či průjezdu, nikoliv zastavení, hluk, ruch, potenciální nebezpečí atp.) i tím, že pomník není spojen s památkou na konkrétní lidi, nejsou vnímány jako významné.

- Pár místních vzpomínalo, jak vypadalo prostranství v minulosti – **v první polovině 20. století prostranství plnilo funkci návsi a centra všeho dění v obci** (v blízkém okolí měli zázemí sedláci atp.), **nyní tuto funkci prostor neplní**

> *To ještě nebylo hřiště ani tak hustá doprava, před domy byly lavičky, lidi tam seděli a povídali si. I proto právě tady jsou ty památníky. Teď to tu je prázdný, holý. Zničil to tu minulej režim, jak začala vznikat velká JZD za obcí a rušily se menší služby tady.*

- **Kvůli současné podobě nájezdů a vjezdů k přilehlým domům** (a to zejména v prostoru naproti kostelu), které jsou vyježděné nebo vysypané štěrkem, **je prostranství označováno jako „nedodělané“**
  - Materiálové provedení navíc způsobuje problémy – v létě za sucha se hodně práší a v zimě zase není možné řádně odhrnout sníh
  - Také povrch cesty vedle kostela způsobuje problémy – po dešti se na ní drží voda

[2] V Habřince je umístěn pomník 1. světové války.
[3] V Habřince je zvonička také, používá se, když zemře obyvatel Habřinky.

- **Velmi oceňována je zde vzrostlá zeleň**, která funguje jako bariéra před šířením prachu a úkapů z aut i před sluncem a která naplňuje estetickou hodnotu místa

> *Jsem ráda, že tu jsou stromy, to je krásný.*

  - Podle některých účastníků by zeleň potřebovala obnovit tak, aby podporovala vesnický ráz obce a aby péče o ni byla jednoduchá
- **Kladné hodnocení si vysloužila i autobusová zastávka a její okolí**, a to z toho důvodu, že vše je nové a upravené, kvitováno bylo zejména dřevěné provedení zastávky
  - Zmiňována byla i vedle umístěna „knihobudka“, kterou podle svých slov někteří z obyvatel využívají

Komentář ČVUT UCEEB: Pohledem architekta se jedná o velmi zdařilou práci hodnou následování v celém veřejném prostranství nebo i v dalších částech Bukovky a Habřinky – obec by tak získala jednotný ráz. Velmi kladně je hodnocena práce s materiály (kvalitní žulová dlažba na vjezdech i v prostoru zastávky se střídá s asfaltem na cyklostezce) i ztvárnění zastávky, které dominují přírodní materiály. Výhodou je, že zástupci obce mohou svým obyvatelům na již realizované části veřejného prostranství ukázat, jak bude vypadat další proměna veřejných prostranství.

- **Nejvíce vnímaným prvkem v prostranství je požární nádrž, jejíž podoba a potenciální využití bylo značně diskutováno**
  - Nádrž je hodnocená jako **nehezká, šeredná**
  - V nádrži je ale zároveň **spatřován potenciál**
  - Obyvatelé s ní mají spojeno **mnoho vzpomínek** – oni nebo jejich děti se tu učili bruslit, hrával se tu lední hokej, v létě se zde pořádaly soutěže v chytání kaprů, kteří sem byli dovezeni, původně (asi před 60 lety) tu býval rybník, ve kterém se koupalo

Komentář ČVUT UCEEB: Kvůli množství vzpomínek a nostalgii je pro některé dospělé, kteří tu prožili dětství, těžké představit si jiné využití nádrže než s využitím vody.

- Dále bylo zmíněno **několik poznatků vycházející ze zkušenosti obyvatel s užíváním prostranství**:
    - Někteří nesouhlasí s parkováním aut na trávě
    - Někteří ze starších účastníků si během diskuzí o údržbě a péči prvků ve veřejném prostoru posteskli, že dříve se všechno dělalo svépomocí, zároveň však uznali, že dnes by se sami do takových „akcí“ nezapojili nebo si myslí, že by se do nich nezapojili ostatní

      Komentář ČVUT UCEEB: Vedení obce navrhujeme ověřit, jestli tento předpoklad starších obyvatel opravdu platí. Místní obyvatele může zkusit zaktivizovat obec sama nebo si k tomu přizvat organizace, jako je např. Trash Hero*, která organizuje úklidy veřejných prostor obcí se zapojením místních.*

    - Protože s určitými typy vozidel nelze z přilehlých domů přes prostranství kvůli obrubníkům vyjet, vznikla v prostoru u lip (viz obrázek níže) „točna“, díky níž se z prostoru vyjet dá

Schéma vytvořené na základě výpovědí obyvatel, které zobrazuje improvizovanou točnu, díky níž se dá z prostoru lépe vyjet

2.2 Vize obyvatel pro prostranství

- **Úprava vjezdů k domům** (v místě naproti kostelu), jejichž podoba a zvolený materiál přináší problémy v užívání i údržbě prostranství – v létě za sucha se hodně práší a v zimě zase nejde řádně uklízet sníh

Komentář ČVUT UCEEB: Při úpravě příjezdových účelových komunikací by měl být kladen důraz zejména na prostor před kostelem. Zde se shoduje pohled architekta s pohledem místních na to, že zde je situace nejhorší. V tomto prostoru je mnoho vjezdů do objektů a příjezdové cesty nejsou nijak exaktně určeny. Je třeba podpořit názor části účastníků, kteří by ocenili obnovení původního stavu – tedy stavu, kdy tam byl okruh určený k projíždění (ve schématu označen červeně) a k pozemkům objektů vedly krátké příjezdové cesty (ve schématu označeno modře). Výhodou je také to, že by zde byly jasně definovány plochy určené k pojíždění a plochy nezpevněné.

Schéma zobrazuje možnou změnu dopravního řešení dle ČVUT UCEEB, která by scelovala prostor naproti kostelu

Ukázka možného řešení vjezdů z hlavní na účelovou komunikaci dle ČVUT UCEEB

- **Zajištění průchodnosti v prostranství**

Komentář ČVUT UCEEB: Řešení popsané v komentáři výše by také přispělo k větší průchodnosti veřejného prostranství a vzniku pobytových ploch. Na zklidněnou účelovou komunikaci s nízkou intenzitou dopravy (je možno si ji představit v režimu obytné zóny) by mohla navázat nezpevněná cesta (ve schématu výše označená žlutě), která by oddálila prostor pro pěší od rušné komunikace a stala se tak další alternativní cestou k chodníku s cyklostezkou. Díky tomuto řešení by se více začala využívat i ta nejklidnější část veřejného prostranství, a právě při této stezce je největší potenciál vzniku využívaných pobytových míst (např. lavičky, ale i další prvky). Také by došlo k většímu zapojení památníku padlých, zvoničky i křížku do celého prostoru.

Ukázka možného řešení pobytových míst dle ČVUT UCEEB

- **Revitalizace požární nádrže**
  - Nádrž by se podle názoru části dospělých měla **obnovit tak, aby byla zachována její funkce**, tzn. aby zachytávala vodu z okolí a následně byla zdrojem vody, tím by chytala i prach ze silnice a poskytovala příležitost k bruslení či chytání kaprů
  - Podle nejmladších obyvatel by **nádrž mohla mít i jiné funkce**, přišli s nápadem vybudovat např. pumptrackové hřiště pro koloběžky a kola, po chvíli ale mezi všemi věkovými skupinami účastníků (včetně nejmladších navrhovatelů) padl názor, že na návsi by měly být aktivity pro všechny věkové skupiny obyvatel, dospělí přidali své obavy z hluku a nebezpečí kvůli silničnímu provozu

    Komentář ČVUT UCEEB (již zmíněn výše, ale vzhledem k tématu je záhodné zmínit ho i zde): Postoj části dospělých odkazuje k silnému nostalgickému vztahu, který k místu tato skupina dospělých chová. Pojí se k nim totiž jejich vzpomínky na jejich dětství nebo dětství jejich potomků, které jsou spojeny s vodním prvkem. Je pro ně tak obtížné představit si jiné využití nádrže než s využitím vody.

    Klíčovou otázkou je, jak zajistit pro vodní nádrž dostatek vody po celý rok a zda je reálné naplnit současný retenční prostor nádrže. Na tyto otázky by měl odpovědět zkušený specialista v oblasti vodního hospodářství.

    Důležité je také o revitalizaci požární nádrže přemýšlet jako o součásti veřejného prostranství. Je třeba zajistit vhodný charakter stavby (tj. aby nepůsobila pouze jako účelová stavba technické infrastruktury) i vhodné aktivity, které propojí vodní plochu a prostor kolem ní a přivedou tak místní blíže k „vodě“ (např. pobytové molo, vodní hrátky, litorální pásmo).

Ukázka možného řešení úpravy hasičské nádrže a jejího dalšího využití dle ČVUT UCEEB

- **Snížení hluku ze silnice nějakým přírodním způsobem** – zazněla vzpomínka na podél silnice vysazené růžové keře, které fungovaly jako bariéry před hlukem

Komentář ČVUT UCEEB: Vhodné je oddělit rušnou komunikaci od pobytové části veřejného prostranství. Vhodnou, spíše psychologickou, bariérou je výsadba záhonů či keřového patra. Keřové patro musí být však navrženo tak, aby nebylo příliš vysoké nebo aby snižovalo přehlednost či zasahovalo do rozhledových poměrů při výjezdu a vjezdu na silnici II. třídy. Volbu druhů rostlin je vhodné provést s ohledem na následnou péči a údržbu. Je vhodné volit více leté rostliny před jednoletými.

Ukázka možného řešení sadových úprav k „odclonění“ rušné komunikace dle ČVUT UCEEB

- **Umístění mobiliáře pro zastavení, k odpočinku ve stínu zeleně**, který by sloužil nejen místním, ale i uživatelům cyklostezky
    - Také mládeži se vize lavičky, kterou by využívala spíše ve večerních hodinách, v prostranství zamlouvala

Ukázka možného řešení míst k sezení a odpočinku dle ČVUT UCEEB

3. Veřejné prostranství v Habřince pohledem místních

Vymezení řešeného území v části Habřinka

3.1 Vnímání současného stavu prostranství a jeho hodnocení obyvateli

- Prostranství je vnímáno jako **klidné, tiché, bezpečné** (hlavně z hlediska minimálního silničního provozu) **a příjemné** (kvůli množství zeleně a vodní nádrže) **místo**
    - Kvůli klidnému prostředí a stínu stromů se tu koná **množství akcí** (dětské dny, větší oslavy nebo pohádky), jejichž počet ale pandemie snížila
        - Některé z těchto akcí se dříve pořádaly na fotbalovém hřišti, kde ale není stín
    - Chodí se sem **trhat lipové květy**

> *Je to pěkná velká otevřená náves.*

> *Tady se vždycky všichni scházeli.*

Komentář ČVUT UCEEB: *Jedná se o původní návesní prostor, kterému dominují nezpevněné travnaté plochy a vzrostlá zeleň. Místo není zatíženo frekventovanou dopravou, ke snížení rychlosti v prostoru slouží navíc retardéry. Prostor má velmi dobrou architektonickou kvalitu, význam má i vztah místních k tomuto prostoru. Do budoucna je vhodné nějaké prvky revitalizovat (např. vodní plochu) nebo vyměnit za nové (např. dětské hřiště), takové zásahy by měly vždy odpovídat stávajícímu, přírodnímu charakteru místa.*

- Oceňována je **prostupnost celého prostranství** a **možnost volného pohybu** napříč travnatými plochami – pěšky i na kole, že je průchodný a bez bariér

> *S klukama tu jezdíme všudemožně po trávě na kole, to je super.*

Komentář ČVUT UCEEB: *Tato vnímaná pozitivní hodnota prostoru souvisí s minimem obrubníků mezi částmi území (oproti prostranství v Bukovce). Vnímání lidí ohledně obrubníků je v souladu s architektonickým územ, že pokud to vyloženě nevyžaduje bezpečnostní situace (např. přítomnost silnice II. třídy), obrubníky na návesní prostor nepatří.*

- Je to **místo zastavení se s dětmi** při procházkách, **rodiče se nebojí tu děti nechat samotné**, což souvisí s vnímaným klidem a bezpečím

> *Když jdu s dětma takovej okruh, tak tady se vždycky zastavíme, i když prší nebo je zima. Děcka se tu vždycky aspoň na 5 minut vyblbnou.*

- **Na prostranství tráví svůj volný čas místní děti a mládež** včetně těch z Bukovky, kteří sem jezdí na kole
    - Využívají herní prvky, sedí v altánku, jí a povídají si, v létě brouzdají po kotníky ve vodě v nádrži, v zimě na ní bruslí, procházejí se tu, povídají si
    - Z jejich pohledu se jedná také o **prostor, který má ještě nevyužité kapacity a kde by ocenili rozšíření aktivit** o např. venkovní posilovnu v lokalitě u dětského hřiště nebo o např. ohniště s posezením v lokalitě u rybníka (viz níže)
- Za **hezké a klidné zákoutí** je považováno **okolí vodní nádrže**, které je užíváno k posezení nebo je součástí běžecké trasy
    - **Užívána je i samotná vodní nádrž**, ve které je však **nedostatek vody** a je **zanešená**, takže se na ní **dá v zimě bruslit, ale ne plavat, což místní mrzí**
- I **dospělí chovají k prostranství vzpomínky na své dětství**, a to hlavně na **dětské hřiště**, **vodní nádrž** a **autobusovou zastávku**

> *Ten kolotoč, kterej tu stojí, pamatujeme i my. Vždycky někdo musel dělat motor.*

> *V Habřince byl kolotoč a v Bukovce zase skluzavka, tak jsme to střídali.*

> *V té zastávce jsme odjakživa kempili.*

> *90 % místních se tady naučilo plavat.*

> *Když tu ještě bývaly kanalizační trubky, tak jsme odsud skákali šipky.*

- Pozitivně je hodnocen **při příležitosti výročí konce 1. světové války vybudovaný pomník jejím obětem**, místní k němu mají vztah, protože **připomíná osudy místních obyvatel**, kteří ve válce padli, někteří z účastníků **znají jména lidí na pomníku**
    - Bylo zmíněno, že si ho **fotí místní i cizí lidé**, kteří tu např. projíždějí na kole a zastavují se tu k odpočinku
- Pozitivním prvkem je také **zvonička**, která odkazuje na tradici, kdy se na ni zvoní, když někdo z obyvatel Habřinky zemře

Komentář ČVUT UCEEB: Jak již bylo zmíněno výše, pomníky a zvoničky v Bukovce i Habřince představují důležitý symbolický propojující prvek mezi oblastmi. Oproti Bukovce, kde si obyvatelé nevybavili žádnou oběť druhé světové války, přestože je zde památník této události, tak v Habřince tomu je naopak.

Místní k nim chovají vztah, vybavují si obyvatele, kteří jsou napsaní na památníku 1. světové války. Památník i jeho ztvárnění hodnotí pozitivně a považují ho za významný bod na návsi. Může to být zapříčiněno charakterem místa – podle místních je klidné, tiché, bezpečné a slouží k trávení času, to přináší více příležitostí si obou prvků všimnout. Zároveň jsou oba prvky (památník obětem i zvonička) umístěny v dobře viditelných místech, tzv. pohledových osách, doplněné zelení, která jim dodává váhu a nezastiňuje je.

- Mezi **negativně vnímané prvky** v prostranství patří **přívěs pro sběr plastových obalů, autobusová zastávka** (na znamení)**, kontejnery na tříděný odpad**
    - **Přívěs pro sběr plastu i kontejnery** podle místních **hyzdí** náves, a hlavně v létě **zapáchají**
    - **Autobusovou zastávku** je hodnocena negativně kvůli jejímu vzhledu – je **ošklivá**, příliš **velká** a působí **objemně**, v současné podobě tak **neslouží účelu, jaký by měla plnit**

> *Ta zastávka není zastávka, je to spíš záchod. Lidé při čekání na autobus si tam nejsou sednout.*

        - Na druhou stranu, v prostranství je **jediným místem, které je kryté i z bočních stran**

Komentář ČVUT UCEEB: Paradoxní je výběr zastávky, která bude zastřešená. Zastřešená zastávka stojí ve směru, ze kterého lidé nejčastěji vystupují, nezdržují se zde a rovnou odchází do svých domovů. Na příjezd autobusu se čeká na druhé straně silnice před vraty domu, kde žádné krytí není. Autobus zde staví pouze na znamení[4], proto pokud se místní ukrývají před deštěm, musí na poslední chvíli přebíhat na druhou stranu.

    - **Kontejnery na tříděný odpad** mají **nedostatečnou kapacitu**, často je kolem nich **nepořádek**, a navíc je využívají i „okolojedoucí“, kteří nejsou místní

[4] Podle komentáře paní starostky při zpětné vazbě dokumentu bylo uvedeno na pravou míru: zastávka je běžná, není na znamení. Je ovšem pravdou, že pokud řidič na zastávce nikoho nevidí, rovnou ji projíždí a pokračuje v cestě.

Komentář ČVUT UCEEB: Kontejnery není vhodné obecně umisťovat v bezprostřední blízkosti k autobusové zastávce, v létě zapáchají a mohou tak znepříjemňovat obyvatelům čekání na spoj.

- Dále bylo zmíněno **několik poznatků vycházející ze zkušenosti obyvatel s užíváním prostranství**:
    - Není zvykem používat kolostavy, kola opírají např. o přívěs pro sběr odpadu
    - Někteří účastníci zmiňovali, že do pískoviště chodí vykonávat potřebu kočky

3.2 Vize obyvatel pro prostranství

- **V okolí dětského hřiště vybudovat místo k úkrytu před větrem,** kam by zároveň svítilo sluníčko
- **Rozšířit zázemí pro aktivity dětí a mládeže v okolí dětského hřiště** (viz obrázek níže), od kterých vzešly nápady na workoutové hřiště, pumptrackové hřiště pro koloběžky a kola či skatepark
    - Podle účastníků by se místo k aktivnímu trávení volného času pro děti a mládež hodilo do Habřinky víc než na prostranství v Bukovce, protože to tu je bezpečnější, je tu klid a hezky

Schéma vytvořené na základě výpovědí obyvatel, které označuje místo, o které by bylo vhodné rozšířit stávající hřiště s dalšími aktivitami

Komentář ČVUT UCEEB: Veřejná prostranství jsou přístupná všem bez omezení a měla by tedy obsahovat aktivity, které budou dostatečně atraktivní pro trávení volného času všech skupin obyvatel, tedy včetně mládeže a teenagerů. V obci Bukovka chybí vyžití pro mládež/ teenagery, kterou by si představovali a chtěli využívat. Ve vyjádření této věkové skupiny během pořádané akce byl několikrát zmíněn požadavek na tvorbu pumptrackového hřiště pro koloběžky a kola či skateparku. Není nezbytné, aby toto hřiště vzniklo přímo na jedné z návsi (tj. v části Bukovka nebo v části Habřinka), je možné ho realizovat v blízkém zázemí obce. Mládež má ostatně na vhodné místo v okolí několik tipů.
Podle našeho názoru by bylo vhodné v této části návsi realizovat workoutové hřiště, které budou využívat, děti, dospělí i teenageři.

- **Opravit autobusovou zastávku** po vzoru té v Bukovce a **„ozelenit“ její okolí**, prověřit možnost jejího umístění na druhou stranu komunikace.

  Komentář ČVUT UCEEB: Jak již bylo uvedeno v komentáři pro část Bukovka. Návrh a provedení autobusové zastávky v části Bukovka je z pohledu architekta velmi zdařilé a je hodné následování i v dalších částech Bukovky i Habřinky. Tímto principem by obec získala jednotný ráz. Výhodou je, že zástupci obce mohou svým obyvatelům na již realizované části veřejného prostranství ukázat, jak bude vypadat další proměna veřejných prostranství.

- **Používat v prostoru vhodné materiály,** tedy volit přednostně přírodní materiály (asfalt, žulové kostky, kámen, dřevo), které odpovídají charakteru návsi.

  Komentář ČVUT UCEEB: Dále připomínáme, že v prostoru kolem autobusové zastávky v části Bukovka, byla velmi kladně hodnocena práce s materiály (tj. volba převážně přírodních typů materiálů a jejich vhodné umístění podle rozdílných funkcí). Z konkrétních materiálů zde byla použita kvalitní žulová dlažba na vjezdech i v prostoru zastávky. Stejný materiál je použit v části

Habřinka na zpomalovacích prvcích v komunikaci. Na tento započatý princip je vhodné navázat i při realizaci dalších zpevněných ploch v obou veřejných prostranstvích.

Ukázka možného řešení ztvárnění autobusové zastávky i práce s materiály dle ČVUT UCEEB

- **Revitalizovat nádrž**, aby se v ní dalo zase plavat, aby nádrž měla zpevněné přístupy a aby voda neunikala a nebylo třeba ji doplňovat pitnou vodou, **a upravit její okolí**:
    - Vysadit více bříz, aby doplnily původní výsadbu
    - Dle nápadu nejmladších účastníků vybudovat zázemí s ohništěm a posezením
    - Vybudovat sáňkovací kopec (jako mají v Dolanech)
    - Umístit cvičící stroje pro dospělé

Komentář ČVUT UCEEB: Stejně jako v předchozím případě, je klíčovou otázkou, jak zajistit pro vodní nádrž dostatek vody po celý rok a zda je reálné naplnit současný retenční prostor nádrže. Na tyto otázky by měl odpovědět zkušený specialista v oblasti vodního hospodářství.

Důležité je také o revitalizaci požární nádrže přemýšlet jako o součásti veřejného prostranství. Je třeba zajistit vhodný charakter stavby (tj. aby nepůsobila pouze jako účelová stavba technické infrastruktury) i vhodné aktivity, které propojí vodní plochu a prostor kolem ní a přivedou tak místní blíže k „vodě“ (např. pobytové molo, vodní hrátky, litorální pásmo).

Obyvatelé sami v rámci procházky zmiňovali příklady realizací z blízkého okolí, které považují za pozitivní. Bylo by vhodné se se starosty těchto obcí spojit a zeptat se jich na zkušenosti s revitalizací vodních nádrží.

Ukázka možného řešení ztvárnění vodní plochy a jejího okolí dle ČVUT UCEEB

- **Přemístit vývěsní ceduli** tak, aby byla v místě přirozeného pohybu lidí a výrazně zmenšit její plochu

  Komentář ČVUT UCEEB: Ideálním řešením je možné se opět inspirovat u zastávky v Bukovce, kde je vývěsní plocha součástí autobusové zastávky.

- V letním období do prostranství umístit letní stánek s pivem a zmrzlinou
- Bylo vysloveno přání, aby se v prostranství nekácela žádná zeleň, v místě se vyskytuje chráněný brouk páchník

4. Doporučení pro formulaci zadání studie veřejných prostranství

- Pro formulaci zadání využijte přílohu č. 5 Příkladný výčet kapitol pro ZADÁNÍ NÁVRHU KONKRÉTNÍHO VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ, které je součástí *Metodiky plánování veřejných prostranství malých obcí* (www.atraktivniobec.cz).
- Součástí řešitelského týmu musí být urbanista/architekt, krajinářský architekt, dopravní inženýr a odborník na vodní hospodářství se zkušenostmi revitalizace vodních nádrží.
- Vymezení řešeného území je shodné s řešenými územím v tomto dokumentu.
- Za hodnoty prostoru je považován přírodní charakter návsi se vzrostlou zelení, dále prvky v prostoru prvky, které pro propojují Bukovku a Habřinku (zvonička, památníky padlým), vodní plochy i úprava zastávky a jejího okolí v části Bukovka.
- Materiály, případné konstrukce či herní prvky by měly být přednostně navrženy z přírodních materiálů, tak aby odpovídaly charakteru obce.
- V analytické části zhodnotit všechna veřejná prostranství v obci k určení toho, kde by bylo nejvhodnější vybudovat prostor pro aktivní trávení volného času a setkávání mládeže.
- V analytické části v případě Bukovky zhodnotit současný stav zeleně v prostranství a vytvořit její koncepci s ohledem na ráz obce a na zajištění udržitelné péče o ni.
- V analytické části zhodnotit potenciál zachování obou vodních ploch, zhodnocení velikosti retenčního objemu a potenciálu jeho plnění z okolních ploch či jiných zdrojů.